

Ἐνῶ ὁ Ῥενέ, τὸ κηρίον ἔχων εἰς τὴν χεῖρα, ἔκυπτεν ἄχρι τοῦ δαπέδου, ὅπως ὑπακούσῃ εἰς τὸν βασιλέα. ἀποκρύψῃ δὲ καὶ τὴν συγκίνησίν του, ὁ Κάρολος ὀρθίως, τὰ ὄμματα ἔχων προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, περιέμενεν ἀνυπομόνως ν' ἀκούσῃ τὴν λέξιν, ἣτις θὰ ἦτο ἡ ἡθαρνακτικὴ κατ' αὐτοῦ ἀπόφασις, ἢ ἡ ἐγγύησις τῆς σωτηρίας του.

Ὁ Ῥενέ ἐξήγαγεν εἰδός τι σμύλης ἐκ τοῦ θυλακίου του, ἠνέφξεν αὐτὴν καὶ διὰ τῆς αἰχμῆς ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν ὀδόντων τοῦ κυνὸς τὰ τεμάχια τοῦ χάρτου, ἅτινα ἦσαν προσκεκολλημένα εἰς τὰ οὖλα τοῦ ζώου, καὶ παρετήρησε προσεκτικῶς τὴν τεχολὴν καὶ τὸ αἷμα, ἅτινα ἐξήρχοντο ἀπὸ ἐκαστῆς πληγῆς.

— Βασιλεῦ, εἶπε τρέμων, ἰδοὺ πολὺ κακὰ συμπτώματα.

Ὁ Κάρολος ἠσθάνθη ῥίγος διατρέχον τὰς φλέβας του καὶ εἰσδύον εἰς τὴν καρδίαν του.

— Ναί, εἶπεν. Ὁ κύων οὗτος ἐδηλητηριάσθη. Δὲν ἔχει οὕτω;

— Τὸ φοβοῦμαι, βασιλεῦ.

— Καὶ διὰ ποίου δηλητηρίου;

— Δι' ὀρνητοῦ, καθὼς ὑποθέτω.

— Δύνασθε νὰ βεβαιωθῇτε ἂν πράγματι ἐδηλητηριάσθη;

— Ἀναμφιβόλως, ἀνοίγων καὶ ἐξετάζων τὸν στόμαχον.

— Ἀνοίξατέ τον. Δὲν θέλω νὰ μοῦ ἀπομείνῃ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία.

— Ἀνάγκη νὰ προσκαλέσωμέν τινα νὰ μὲ βοηθήσῃ.

— Θὰ σὲ βοηθήσω ἐγώ, εἶπεν ὁ Κάρολος.

— Ὑμεῖς, βασιλεῦ!

— Ναί, ἐγώ. Καὶ ἂν ἐδηλητηριάσθη, ποῖα συμπτώματα θὰ εὕρωμεν;

— Ἐρυθρότητα καὶ γετοβολίαν ἐν τῷ στομάχῳ.

— Ἐμπρός, εἶπεν ὁ Κάρολος, εἰς τὸ ἔργον.

[Ἐπεται συνέχεια].

Ἡ ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

ὑπὸ ΛΕΪΛΑ - ΧΑΝΟΥΜ.

(Συνέχεια ἰδὲ προηγούμενου φύλλον).

— Ἐξύπνησες, Γκιουλ-Χανούμ; ἤρωτησε μετ' ἀνησυχίας.

— Δὲν ἐκοιμώμην.... παρεκάλουν τὸν Θεόν.

— Μὲ τὸ κεφάλι χωμένο μέσ' ὅς τῆς μαξιλάρας; τί ὡμορροποῦναι νὰ παρακαλῇ κανεὶς τὸν Θεὸ ἔτσι, ἀλήθεια...

— Τί ἔλεγες τώρα πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Φελικινάζ, παραμάν; Νὰ μὴ ἐτοιμάσῃ τὸ τοῦ χοροῦ ἀντερί μου;

— Δὲν πιστεύω νὰ θέλῃς νὰ πᾶς ἔς τῆς Βαλιδέ-σουλτάνας μὲ στραγγουλισμένο ποδάρι, αἶ;

— Ἐεῦρες πολὺ καλὰ, Ναζίκ, ὅτι δὲν μοῦ πονεῖ τὸ πόδι. Δὲν μὲ εἶδες τώρα πρὸ ὀλίγου πού ἔτρεξα εἰς τὸ σελαμλίκι... εἰ δὲ μὴ, ἤθελες μάθει τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐξαρθρώσεώς μου....

— Ἀδιόφορο, εἶτε καλὰ ἦσαν, εἶτε ὄχι, δὲ ἔμπορὸς νὰ πᾶς ἐκεῖ, δὲν πρέπει νὰ πᾶς, εἶπε μετ' ἐμφάσεως ἡ τροφὸς Ναζίκ, ἐμβλέπουσα αὐστηρῶς εἰς τὴν δέσποινάν της, ἣτις συνησθάνθη ῥίγος. Ἐχεῖς δὲ δυὸ καλαῖς αἰτίαις γιὰ νὰ δικαιολογηθῇς ἔμπροστ' ὅς τὴν Ὑψηλότητά της τὴν Βαλιδέ-σουλτάναν. Τὸ στραγγουλισμα πού ἔπαιθες ἔς τὸ Σουλτάν-Ἀχμέτ, καὶ τὸν τρόπον πού πῆρες τώρα πού θέλησαν νὰ σκοτώσουν τὸν πατέρα σου...

— Τί λέγουν περὶ τοῦ Φαῖδ-Βέν; ἠρώτησεν ἡ Γκιουλ-Χανούμ, μὴ τολμῶσα νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν χορόν, νῦν ὅτε ἡ Ναζίκ ἐγίνωσκε τὸ μυστικόν της.

— Ἡ πληγὴ του εἶναι βαρεὶά μὰ δὲν εἶναι γιὰ θάνατον. Σὲ καμμὶ ἐικοσαρὶχ' ἡμέρας ὁ νέος ποιητὴς ἔμπορεῖ νὰ γράψῃ καινούρια τραγούδια... Τί παλληκαράδικη καὶ χρυσὴ καρδιά πῶχει αὐτὸς ὁ Φαῖδ! ἐξηκολούθησεν ἡ Ἀρμενίς, περιχαρῶς, διότι ἀπετρέπετο ἡ προσοχή της Γκιουλ-Χανούμ. τί διαφορά ἀπ' αὐτὸν ὡς τὸν...

Βλέμμα αὐστηρὸν τῆς νεάνιδος διέκοψεν ἐπὶ τῶν χειλέων της τὴν σύγκρισιν, ἣν ἤθελε νὰ κάμῃ.

— Ἦτο γραφτό, αὐτὸς ὁ νέος νὰ μᾶς γίνῃ ἄγγελος Κυρίου! ἐξηκολούθησε. Ὅσῃ Προῦσα μᾶς γλύτωσε ἀπ' τὴν μπόρρα, ἐδῶ βάνει τὸ στήθος του γιὰ νὰ λάβῃ τῆς μαχαιριᾶς πού δίνανε τοῦ Ἰζζεδδίν-ἐφέντη...

— Ἐσῶσε τὴν ζωὴν τοῦ πατρός μου καὶ τῷ ὀφείλω αἰώνιον εὐγνωμοσύνην, ἀπεκρίθη ἡ Γκιουλ, ἀποφεύγουσα τὴν ἀνάμνησιν τῆς νυκτός. Ἐκτός τούτου, ἤκουσα τὴν Ἀζιβέ νὰ λέγῃ περὶ τοῦ Φαῖδ-Βέν ὅτι εἶναι φίλος τοῦ Τζελάλ ἐλάμβανον πάντοτε μέρος εἰς ταῖς ἰδίας μπιρμπαντιαῖς... προσέθετο εἰρωνικῶς.

— Ἡ Ἀζιβέ-Χανούμ ζητεῖ νὰ ἴδῃ τὴν Γκιουλ-Χανούμ, ἀνοίγουσα τὴν θύραν καὶ διακόπτουσα πᾶσαν λυπηρὰν ἐξήγησιν μεταξὺ τῆς τροφῆς καὶ τῆς νεάνιδος.

— Ἡ ἐξοδὲλφί μου! εἰπέ της γρήγορα νὰ εἰσέλθῃ! ἀνεφώνησεν ἡ Γκιουλ ἀνεγειρομένη καὶ τρέχουσα εἰς προὑπάντησιν τῆς ἐπισκεπτρίας...

— Ποῖον θαῦμα μοὶ παρέχει τὴν χαρὰν τοῦ νὰ σὲ σφίγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας μου, εἶπεν ἐναγκαλιζομένη τὴν Ἀζιβέ. Πῶς; σοὶ ἐπέτρεψεν ἐπὶ τέλους ὁ Ῥεσὶδ-Μολλάς νὰ ἔλθῃς;

Ἡ εἰδήσις τοῦ δυστυχήματος, τὸ ὁποῖον ὀλίγον ἔλειψε νὰ πάθῃ ὁ Σείχ-ουλ-ισλάμ, διεδόθη εἰς τὴν Σταμπούλ ἀστραπηδόν... Μόλις ὁ Ῥεσὶδ-Μολλάς ἔμαθεν αὐτὴν, μ' ἐμήνυσε νὰ ἔλθῃ νὰ σὲ συγχαρῶ ἐκ μέρους του, ἐνῶ αὐτὸς μετὰ τοῦ Τζελάλ ὑπῆγαν εἰς τὸν πατέρα σου ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ...

— Αὐτὸς καὶ ὁ Τζελάλ; τί μοὶ λέγεις; τέλος πάντων ἐφιλιώθησαν;

— Ναί, προσφιλεστάτη μου! καὶ βλέπεις τώρα τὴν λυπημένην ἐκείνην Ἀζιβέ, τὴν εὐτυχιστάτην τῶν μελλονύμφων. Μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας νυμφεύομαι τὸν Τζελάλ.

— Δόξα σοὶ ὁ Θεός! ἀνεφώνησεν ἡ

Γκιουλ μετ' ἀληθοῦς χαρᾶς, ἐναγκαλιζομένη ἐκ νέου τὴν ἐξαδέλφην της. Ἦσον ὄντως ἀξία τῆς εὐτυχίας, φουσιὸν λοιπὸν ἦτο νὰ σοὶ ἔλθῃ... Τὸ κατ' ἐμέ, ἐπανέλαβε χαμηλότερον καὶ θλιβερώτερον, ἔλαβον ἤδη τὸ μέρος τῆς χαρᾶς μου ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ... δὲν περιμένω ἄλλην χαρὰν...

Ἡ Ναζίκ εἶχεν ἀποχωρήσει κρυφίως διὰ νὰ ἀφήσῃ τὰς νέας μόνας, διότι ἤξευρεν ὅτι ἡ Ἀζιβέ εἶχε νὰ κάμῃ ἐκμυστηρεύσεις, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ παρεμβληθῇ εἰς τὰς νεανικὰς ἐκείνας ἐκχύσεις, αἵτινες τοσοῦτον ἀπέιχον τώρα ἐκ τῆς καρδίας της.

Ἡ Ἀζιβέ ποτὲ δὲν εἶχεν ἀκούσει ἐκ τοῦ στόματος τῆς ἐξαδέλφης της ἄλλο ἢ λόγους εὐθύμους καὶ γνωμικὰ ἐνθαρρυντικά. ἐνόμισε λοιπὸν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ὅτι ἡ εἰδήσις τοῦ προσεχοῦς γάμου τῆς τὴν ἐλύπησεν. Ἡ εὐδαιμονία τῶν ἄλλων δὲν φαίνεται ἐνίοτε ἐπιρρίπτουσα σκιά ἐπὶ τῆς ἡμετέρας;

Κακῶς ἐκλαβούσα τὸ αἶσθημα, ὅπερ ὑπηγόρευσε τὴν ἀπάντησιν τῆς Γκιουλ-Χανούμ, ἔλαβε μετὰ στοργῆς τὴν χεῖρά της καὶ τῇ εἶπε:

— Καὶ σὺ θὰ γνωρίσῃς τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην, προσφιλὴς μοὶ Γκιουλ! Νὰ ἔχω μελλονύμφον λατρευτόν, δι' ὃν νὰ ὑπερφηανεύομαι, καὶ ὅστις νὰ μοὶ θυσιάσῃ τὰς ἐρωμένες καὶ τὰς ἡδονὰς τῆς νεότητός του! Καὶ ἡ ἰδική σου καρδιά θ' ἀνοίχθῃ μίαν ἡμέραν εἰς τοιοῦτον ἔρωτα καὶ θὰ πάλῃ ὡς ἡ ἰδική μου εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπητοῦ σου. ἐκ μόνου τοῦ ἤχου τῶν βημάτων του θὰ δύνασαι νὰ τὸν γνωρίσῃς, καὶ διὰ νὰ σφίγῃς τὴν χεῖρά του ἐν τῇ σκιά καὶ νὰ αἰσθῇς τὰ χεῖλη του στηριζόμενα ἐπὶ τοῦ μετώπου σου, θὰ περιφρονῇς τὴν ζηλότυπον ἐπίβλεψιν πατρῶν τῶν δούλων σου, καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ πατρός σου!... Ἀλλὰ τί ἔχεις, γλυκυτάτη μου; κλαίεις; Ἀ! ἐννοῶ... μὲ φθονεῖς!

— Ὁχι, Ἀζιβέ, ἀπατάσαι, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ αἰσθανθῶ τὸν ἔρωτα, δὲν ποθῶ μνηστῆρα μέλλοντα ὅσον οὐπὼ νὰ γείνῃ σύζυγός μου... ἐψήφισεν ἡ Γκιουλ διασταυροῦσα ἐν ἀπογνώσει τὰς χεῖρας. Φεῦ! δὲν ἔχω πλέον τίποτε νὰ μᾶθω ἐν τῷ περὶ ἔρωτος κεφαλαίῳ. εἰμαι ἐρωτευμένη... Ἀ! σὲ κάμνει τοῦτο νὰ μειδίξῃς, ταλαίπωρός μου Ἀζιβέ, διότι νομίζεις ὅτι ἀγαπῶ γενναῖόν τινα Μουσουλμάνον, ποθοῦντα νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ μὲ νυμφευθῇ... Εἶναι φρικτὸν ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ σοὶ εἴπω... ἴσως θὰ σὲ κάμῃ νὰ φρίξῃς. Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ, δὲν εἶναι ποσὼς ἐλεύθερος, καὶ ἂν ἤθελε νὰ μὲ πάρῃ σύζυγόν του, δὲν θὰ εἶχον ποτὲ τὸ δέκατον τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἀνακτόρου του, διότι ἤδη ἔχει γυναῖκα, ἔχει τέκνα...

Ἡ Γκιουλ ἔπαυσε, πνιγομένη ὑπὸ τῶν δακρύων της, καὶ ἔκυψε τὸ πρόσωπόν της ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς Ἀζιβέ, ἣτις τὴν κατεφίλησεν.

— Περιττὸν νὰ μοὶ εἴπῃς τὸ ὄνομά του, εἶπε, τὸ μαντεύω. Ὁ Φαῖδ-Βέν, ὅστις σὲ ἀγαπᾷ ἐμμανῶς, ὡμίλησεν εἰς τὸν Τζελάλ περὶ τοῦ δυστυχικοῦ τούτου ἔρωτος, ὃν ὁ

σουλτάνος συνέλαβε διὰ σέ... "Ηλπιζον ὅμως ὅτι δὲν ἤθελες συμμερισθῇ αὐτόν...

— Σοὶ προξενῶ φρίκην, ναί. 'Αζιζέ, εἰς σέ, τὴν αὐστηρὰν Μουσουλμάναν; 'Εχω ὅμως μίαν δικαιολόγησιν, τὸ γνωρίζεις, ἡ γνῶσιν τίς ἦτο... εἰ δὲ μή...

— Εἰ δὲ μή... δὲν ἤθελες δυνηθῇ νὰ κρατηθῇς περισσότερον παρὰ τῶρα... 'Ο ἔρως εἶναι λαμπὰς θεία, ἥτις φωτίζει τὰς καρδίας. 'Ο πρῶτος σπινθήρ, ὅστις ριφθεὶς ὑφ' ἐνὸς βλέμματος, ἐπώαζει καὶ αὐξάνει ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν; ἀνάπτει ἐν αὐταῖς πυρκαϊάν... 'Οταν δὲ ἐννοήσῃ τις τὴν συμφορὰν τοῦ; ἐννοεῖ συγχρόνως καὶ ὅτι εἶναι πλέον πολὺ ἀργὰ νὰ τὴν θεραπεύσῃ...

— Τότε μὲ συγχωρεῖς, μὲ οἰκτεῖρεις, προσφιλὴς μου 'Αζιζέ; δὲν μὲ βεβαιοῖς ὅμως ὅτι θὰ μὲ θεραπεύσῃς, ὡς ἡ Ναζίχ, ἥτις φαρμακεύει τὴν ὁδύνην μου διὰ τῶν σαρκασμῶν τῆς.

— Οὐδὲν σοι βεβαιῶ, ἀλλ' ἐλπίζω πάντοτε. 'Οταν τις ἔχῃ ψυχὴν εὐγενῆ καὶ ὑπερήφανον ὡς τὴν ἰδικὴν σου, ὑπάρχει ἔτι θεραπεία...

— 'Οποῖα τις;

— 'Η ὑπερηφάνεια!... Νὰ ὑπάγῃς ἀπόψε εἰς τὸν χορὸν τῆς βασιλομήτορος... ἀκουσόν με καλῶς.. νὰ γείνης ὥραία καὶ ἀξιοπρεπής, ὡς ἀρμόζει εἰς κόρην τῆς τάξεώς σου· νὰ κρύψῃς τὴν χαρὰν, τὸν ἔρωτα καὶ τὴν λύπην σου. Μοὶ τὸ ὑπόσχεσαι, Γκιουλ;

— Σοὶ τὸ ὑπόσχομαι.

ΚΓ

'Οταν ἡ Βαλιδὲ-σουλτὰνὰ δώσῃ χορὸν, σύμπασα ἡ πρωτεύουσα μερὶς τῆς κοινωνίας τῆς Σταμπούλ σκιρτᾷ ὑπὸ χαρᾶς. Δέον ὅμως νὰ εἰπώμεν ὅτι αἱ τοιαῦται διασκέδασεις εἶναι σπάνιαι δι' ὅλου τοῦ ἔτους, καὶ ἡ εὐκαιρία τοῦ νὰ φορέσωσι νέον ἀντὶ δὲν εἶναι διὰ τὰς 'Ανατολίτιδας ὅπως διὰ τὰς Παρισινὰς, εὐσχήμων τρόπος, ν' ἀφηνίωσι τὸν σύζυγον ἐν τοῖς χαρεμίοις τῆς μουσουλμανικῆς ἀριστοκρατίας, διαφόρων ἀποχρώσεων γυναικες ἐργάζονται ἐπιμελῶς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐνδυμασιῶν τούτων, αἵτινες σύγκεινται ὡς ἐπὶ τὴν πλεῖστον ἐκ μεταξωτῶν ὑφασμάτων, φερόντων ἐντετυπωμένους ἢ κεκεντημένους μεγάλους κλάδους, ἐνοῖς εἰσι διεσπαρμένα βελούδινα ἄνθη ἐπιδεικτικὰ ὑφάσματα, ὑφαινόμενα ἐπίτηδες διὰ τὴν 'Ανατολίαν, καὶ ἐν Γαλλίᾳ χρησιμεύοντα ὡς ἐπικαλύμματα θρονίων. Αἱ νεόνυμφοι, εὐρωπαϊζουσαι, οὕτως εἰπεῖν, καλύπτουσι δι' ἄνθων πορτοκαλέας τὰς ῥοδόχρους ἐσθῆτάς των, τὰς μελανόχρους καὶ τὰς κυανᾶς. Οὐδὲν ἀληθῶς γελοιότερον τοῦ νὰ καλύπτωσιν οἱ ὑπὸ τῶν χριστιανῶν μελλονύμφων φορούμενοι στέφανοι ἐκεῖνοι Μουσουλμάνες ἐνίοτε πολλῶν μηνῶν ἐγκύους, αἵτινες, ἀγνωσῶσι τὸ σύμβολον τῆς παρθενίας, τοσοῦτον παραδόξως φέρουσιν αὐτό.

Οἱ ἀδάμκντοπῶλαι τοῦ παζαρίου ἔχουσι καὶ αὐτοὶ ἐργασίαν· ἐνοικιάζουσι καὶ πωλοῦσιν ἀδάμκντες ἐν ἀφθονίᾳ καὶ

ἀναγκάζονται ἐνίοτε νὰ καταφεύγωσιν εἰς τοὺς ἐν Πέρα συνάδελφους· τόσον πολὺ λεηλατοῦνται τὰ κατὰστήματά των ὑπὸ τῶν ὠραίων Μουσουλμανίδων!

'Η 16ῃ Μαΐου εἶναι ἐποχή, ἣν αἱ εὐγενεῖς 'Οθωμανίδες δὲν δύνανται νὰ λησμονήσωσι. Διηγοῦνται ἔτι καὶ σήμερον τὰς λεπτομερείας τῆς λαμπρᾶς ἐκεῖνης ἐσπερίδος, ἐν ἣ γυναικες, ἄνθη, κεμηλῖα καὶ φῶτα ἐδάψιλευθήσαν ἐν τῷ σεραγίῳ, ὡς ἀναφέρονται ἐν ταῖς διηγήσεσιν ἐκεῖναις τῆς Χαλιμάς.

(Ἐπειτα συνέχισα).

Κ.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΡΩΣ

Διήγημα Γρηγορίου Δ. Ξενοπούλου

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον βιβλίον)

'Εν τῷ Νεκροταφείῳ, ὁ 'Αντώνιος διὰ συντόμου, ἀλλὰ περιεκτικῶς λογιδρίου, ἀπηύθυνε τῷ μεταστάντι τὸν ὕστατον χαιρετισμόν. Ἐκίνησε δὲ πάντων καὶ πασῶν τὰ δάκρυα, συγκεκινημένος αὐτὸς καὶ μὲ διακοπτομένην ἐκ τῶν λυγμῶν φωνήν, ἐξάρας τὰς ἀρετάς τοῦ φίλου τοῦ, διηγθεὶς τὸν εὐτυχῆ βίον τοῦ, παραστῆσαι τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τελευταίων τοῦ ἡμερῶν, καὶ ἐν τέλει καταδειξας τῆς μοίρας τὸ ἀδίκημα καὶ ὑπὸ τὴν ἀπροσιτοτέραν αὐτῆς ὄψιν τὴν συμφορὰν.

'Αλλ' οἱ λόγοι τοῦ ἐπὶ τῆς Μαρίας ἔσχων πρὸ πάντων τὴν ζωηρότεράν ἐπίδρασιν. Ἡ φωνὴ ἐκεῖνη, ἡ τρέμουσα ἐκ τῆς συγκινήσεως, καὶ ἦν τοσάκις μέχρι τοῦδε ἀπαθὴς ἤκουσεν, εἶχεν ἤδη μυστηριῶδες τι γόητρον, καὶ διεπέρα βαθέως τὴν καρδίαν τῆς. Ἐξυμῶν τὰς ἀρετὰς τοῦ θανόντος καὶ προσπαθῶν νὰ μεγαλύνῃ αὐτὸν πρὸ τῶν ὁμμάτων τῶν ἀκροατῶν τοῦ, ὁ 'Αντώνιος, αὐτὸς οὗτος ἔτι μᾶλλον ἐμεγεθύνετο πρὸ τῶν ὁμμάτων τῆς Μαρίας. Καὶ ἐν ᾧ εὐρίσκετο εἰς τοῦ τέλους τὰς ζωηρὰς ἀποστροφὰς ὁ ἐπιτάφιος ῥήτωρ ὁμιλῶν, ἐφάνη εἰς τὴν Μαρίαν γίγας τεράστιος, ὑψώσας τὴν κεφαλὴν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας ἀπὸ ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ, μὲ τοὺς μαργαρίτας τῶν δακρύων, δι' ὧν τοὺς ἐστόλιζεν ἡ θλίψις, ἐξέπεμψαν λάμψεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐδυνήθησαν ν' ἀνθέξωσιν οἱ ἰδιοὶ τῆς.

Τοὺς ἔκλεισε καὶ ἐλιποθύμησεν.

Ε'

'Ηγαπήθησαν.

'Ηγαπήθησαν μετὰ τῆς αὐτῆς ζήσεως ἀμφοτέροι. μετὰ τοῦ αὐτοῦ σφοδροῦ καὶ ἀγνοῦ ἔρωτος.

'Αλλ' ἦτο ὁ δεύτερος ἔρως τῆς Μαρίας οὗτος, ὁ πρῶτος, ὡς εἶπον, ὑπῆρξεν ἀγνόητος καὶ κατὰ τι εὐτυχέστερος.

'Ο 'Ανδρέας κατάκειμενος ἐπὶ τῆς κλίνης ἐτοιμοθάνατος, ὑπῆρξεν ὁ δεσμός, ὅστις συνήνωσε τὸν 'Αντώνιον μετὰ τῆς Μαρίας· διότι ἡ ἀγάπη ἦν πρὸς αὐτὸν ἡσθάνοντο τοὺς συνήνωσεν ἀρρήκτως, κύπτοντας ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς καὶ παρέχοντας τὰς βοθητικὰς των. Οὕτω καὶ οἱ ῥομαντικοὶ ἔραστοι ὀρίζουσι συνήθως ἐν αὐτῶν ἀστέριον τοῦ οὐρανοῦ, ἵνα προσβλέποντες

αὐτὸν ὅταν ᾔνε κεχωρισμένοι, συνενῶνται ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῶν ὀπτικῶν ἀκτίνων... Τοιοῦτος ἀστήρ ὑπῆρξεν ὁ 'Ανδρέας· ἀλλ' οἷος ἀστήρ!

'Ο δεύτερος ἔρως δὲν ὑπῆρξεν οἷος ὁ πρῶτος. Καὶ ὑπάρχει διαφορὰ ὁποῖα καὶ μεταξὺ τοῦ ζωηροτάτου φωτός τοῦ ῥοδόχρου βεγγαλικοῦ, τοῦ φωτίζαντος τὸν πρῶτον, καὶ τῆς ἀσθενοῦς λάμψεως τῆς ῥοδόχρου κανδήλας, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ὁποίας συνελήφθη ὁ δεύτερος.

'Εξομολογήθησαν μετ' ὀλίγων ἀλλήλους τὰ αἰσθήματά των ὁ 'Αντώνιος καὶ ἡ Μαρία. 'Αλλ' ὁ ἔρως των, ὅσῳ σφοδρὸς καὶ ἂν ἦτο, ἐπέπρωτο νὰ μείνῃ ἀνικανοποίητος. Διότι ὁ γάμος, τὸ εὐτυχές τοῦτο τοῦ ἔρωτος τέρμα, τοῖς ἦτο ἀπηγορευμένος ὑπὸ τῆς συνεδήσεως. Πᾶσαν περὶ τούτου ιδέαν τὴν ἀπέκρουον αὐστηρῶς.

— Ν' ἀσεβήσω πρὸς τὴν μνήμην τοῦ συζύγου μου, ἐκεῖνου ὅστις μὲ ἡγάπα καὶ μὲ ἐλάτρευε τόσῳ, καὶ νὰ νυμφευθῶ τὸν φίλον τοῦ; Ποτέ! καὶ ἐν τούτοις, Θεέ μου, πόσον τὸν ἀγαπῶ.

— Ναί, βασιανίζομαι ὑπὸ τοῦ σκληροτέρου ἔρωτος· ἀλλὰ ποτέ δὲν θὰ νυμφευθῶ τὴν σύζυγον τοῦ φίλου μου. Προτιμῶ μοιραῖα ν' ἀποθάνω, παρὰ νὰ σφίγῃ βεβήλωτος εἰς τὰς ἀγκάλας μου ἐκεῖνην, ἣν τόσῳ ἡγάπα! Ἔστω καὶ νὰ τὴν ἀγαπῶ μέχρι τρέλλας!

Τοιαῦτα ἦσαν αἱ δυσοίωνοι σκέψεις τῶν ἀτυχῶν ἐραστῶν. Εἰς τὴν εὐτυχῇ ἐνωσίν των, παρενετίθετο δυσκατανίκητον κώλυμα ἡ ἱερὰ μνήμη τοῦ μεταστάντος. 'Ο δεύτερος ἔρως, ὃν παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς γεννηθέντα, ἐπεσκίασεν ἀμέσως ὑπὸ τὰς μελανὰς πτέρυγας τοῦ ὁ θάνατος, ἦτο τῷ ὄντι ὁ σκληρότερος καὶ δυσφορητότερος τῶν ἐρώτων. 'Ο πρῶτος τοῦλάχιστον, ὁ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, παρέσχεν ἡμέρας τινάς, βραχεῖας μὲν, ἀλλ' ἡμέρας εὐτυχεῖς. 'Αλλ' ὁ δεύτερος, θλίψεις καὶ δάκρυα καὶ ἀπόγνωσιν!...

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ 'Ανδρέα, ὁ 'Αντώνιος συχνότατα μετέβαινε παρὰ τῇ Μαρίᾳ, προσπαθῶν νὰ παρηγορήσῃ τὴν νέαν χήραν ἐπὶ τῇ μοιραίᾳ στερήσεϊ. 'Αλλ' ἂφ' οὗτο, ἐπελθούσης τῆς ἀναποφεύκτου στιγμῆς, ἐξομολογήθησαν ἀλλήλοις καὶ ἀπεκάλυψαν τὰ μύχια τῆς καρδίας των, ὁ νέος ἐραστής δὲν ἔσχυσε πλέον νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ, καὶ ἔπαυσεν ἔκτοτε νὰ τὴν βλέπῃ.

Παρήλθον ἑξ μηνες, καθ' οὓς διετέλουν ἐντελῶς κεχωρισμένοι· εἰς τὸ διάστημα τοῦτο δὲν εἶδον ἀλλήλους οὐδὲ μίαν μόνην φοράν.

'Ωραίαν τινὰ πρωῒαν τῆς ἀνοιξέως, καθ' ἣν ἡ φύσις, ἀδιαφοροῦσα πρὸς τὰ ἄλγη τῶν θνητῶν, ἀπεκάλυπτεν ὅλα τὰ θέλητρά της, ὁ 'Αντώνιος καὶ ἡ Μαρία συνηνώθησαν ἀνελπίστως, αὐτοὶ πᾶσχυντες καὶ ἀγαπώμενοι, ἐν τῷ Νεκροταφείῳ, πρὸ τοῦ νεοσκάπτου τάφου, ὅστις ἐνέκλειε τὴν ἰσχυρότεράν καὶ ἀγιοτέραν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ κόσμου ἀγάπην.

Δὲν ἐδυνήθησαν νὰ προσφέρωσιν οὐδὲ λέξιν. 'Αλλ' ἀνελύθησαν εἰς δάκρυα, καὶ